

تعاون و کشاورزی، سال سوم، شماره ۱۲، زمستان ۱۳۹۳

تأثیر سرمایه اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت

فضل‌اله عزیزپورفرد^۱، سارا قبادی علی‌آبادی^۲، محمد چیدری^{۳*}

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۲/۳ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۷/۱۲

چکیده

هدف اصلی این تحقیق بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت بود. جامعه آماری ۶۰۰ نفر از اعضای تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت را دربرداشت که با استفاده از جدول کرجسی و مورگان و با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای ۲۳۴ نفر از میان آنان به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسش‌نامه محقق‌ساخته بود که روایی آن را جمعی از استادان گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس و پایایی آن را آزمون آلفای کرونباخ تأیید کردند. نتایج نشان داد که رابطه منفی و معنی‌داری بین موفقیت در تعاونی‌های دامداران با سن، سابقه عضویت و تعداد دام و رابطه مثبت و معنی‌داری بین اعتماد اجتماعی، مشارکت اجتماعی و حمایت اجتماعی با موفقیت در تعاونی‌های دامداران وجود دارد. علاوه بر این، نتایج تحلیل رگرسیون به روش گام به گام نشان داد که پنج متغیر مشارکت اجتماعی، سن، اعتماد اجتماعی، حمایت اجتماعی و سابقه عضویت قادرند ۶۵ درصد از موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت را تبیین کنند.

واژه‌های کلیدی: تعاونی‌های دامداران، سرمایه اجتماعی، موفقیت تعاونی‌ها، شهرستان کوهدشت

۱. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

۲. دانش‌آموخته کارشناسی ارشد ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

۳. استاد گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران

مقدمه

واژه سرمایه اجتماعی را اولین بار لیدا جانسون هانیفان در سال ۱۹۱۶ مطرح کرد. وی سرمایه اجتماعی را مراد و تعامل بین افراد جامعه بر اساس هنجارها تعریف می‌کند. سرمایه اجتماعی ساختاری است که معمولاً از طریق یک پیمایش و با هدف کشف شبکه‌های بین افراد و یا شرکت‌ها اندازه‌گیری می‌شود. سرمایه اجتماعی همچنین به عنوان عامل رشد و توسعه شناسایی شده است، به خصوص برای کشورهایایی که نهادهای رسمی پایین‌ترین کیفیت را دارند (Rijin et al., 2012). بنابراین، سرمایه اجتماعی مفهومی جامعه‌شناختی است که به طور فزاینده‌ای توسط دانشمندان علوم اجتماعی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بسیاری از تحلیل‌گران سرمایه اجتماعی را یکی از خصوصیات جوامعی می‌دانند که در قالب اعتماد و هنجارها قادر به فعالیت‌های گروهی می‌باشند (Adhikari & Goldey, 2010).

منابع تولید سرمایه اجتماعی عبارت‌اند از: خانواده، مدارس و دیگر نهادهای آموزشی، اصناف و مشاغل، نهادهای مدنی و اجتماعات محلی. منابع فوق همگی اهمیت مهمی در ایجاد سرمایه اجتماعی دارند ولی تأثیر نهادهای مدنی در این زمینه بیشتر از سایر منابع است (رنجبر و همکاران، ۱۳۹۱). در اواسط دهه ۱۹۹۰، سرمایه اجتماعی در مباحث مربوط به توسعه روستایی، به عنوان یک عامل کلیدی در غلبه بر فقر و گسترش رقابت‌پذیری، توجه زیادی را به خود جلب کرد. امروزه سرمایه اجتماعی منبعی برای توسعه روستایی به ویژه در زمینه طرح‌های مربوط به مشارکت دولت و جوامع محلی شناخته شده است (Michelini, 2013). رویکرد تعاونی از بهترین ساز و کارهای مشارکت مردم در فعالیتهای اقتصادی و اجتماعی محسوب می‌شود و از سویی، اشتغال و معیشت پایدار را برای اقشار آسیب‌پذیر و کم‌درآمد روستایی ایجاد می‌نماید (حیدری‌ساربان، ۱۳۹۱). در کشورهای با صنعت دامپروری قوی، تعاونی‌ها نقش اصلی در این زمینه ایفا می‌کنند و اقتصاد این صنعت در دست تعاونی‌هاست. در ایران نیز تعاونی‌های دامپروری با تولید بخش قابل توجهی از گوشت، تخم مرغ و شیر کشور، نقش اساسی در اقتصاد کشور دارند (مجردی و همکاران، ۱۳۹۱).

امروزه سرمایه اجتماعی نقشی بسیار مهم‌تر از سرمایه فیزیکی و انسانی را در جوامع ایفا می‌کند و شبکه‌ای از روابط میان انسان‌ها و سازمان‌ها را در بر می‌گیرد. در غیاب سرمایه اجتماعی، سایر سرمایه‌ها اثربخشی خود را از دست می‌دهند و پیمودن راه‌های توسعه و تکامل فرهنگی و اقتصادی دشوار می‌شود. همچنین بنابر توضیحات فوق روشن است که سرمایه اجتماعی پدیده‌ای اجتماعی است و بی‌توجهی به آن می‌تواند عواقب ناگواری از جمله ناپایدار شدن روابط اجتماعی، کاهش میزان همبستگی اجتماعی، و از رونق افتادن فعالیت‌های اقتصادی، از میان رفتن اعتماد اجتماعی در بین افراد جامعه، کاهش سطح روحیه همکاری و تعاون در بین اقشار جامعه را دربرداشته باشد. لذا برای بالا بردن موفقیت تعاونی‌ها، به خصوص تعاونی‌های دامداران، توجه به این موضوع امری لازم و اجتناب‌ناپذیر است. با این مقدمه، تحقیق حاضر با هدف کلی بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت و با اهداف اختصاصی زیر صورت گرفت:

۱. شناخت ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخگویان؛
۲. بررسی رابطه بین ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای پاسخگویان با موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت؛
۳. بررسی تأثیر مشارکت اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت؛
۴. بررسی تأثیر اعتماد اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت؛
۵. بررسی تأثیر حمایت اجتماعی در موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

نتایج تحقیق کاظمی و همکاران (۱۳۹۲) نشان داد بین متغیرهای تعداد دام، تعداد اعضای تعاونی، انگیزه عضویت در تعاونی، روابط اجتماعی، شرکت در کلاس‌های آموزشی، تعداد اعضای خانوار، عضویت در تشکل‌ها و مشارکت سیاسی با سرمایه اجتماعی اعضای تعاونی‌های دامداران

شرق استان خوزستان رابطه معنی داری وجود دارد. چن و همکاران (Chen et al., 2013) به این نتیجه رسیدند که داشتن سطح بالای سرمایه اجتماعی به طور قابل توجهی سازگاری و تطابق کشاورزان با خشکسالی را افزایش می دهد. نتایج تحقیق آتنزی و همکاران (Attanasi et al., 2013) نشان داد که سرمایه گذاری در برنامه های فرهنگی باعث تقویت سرمایه اجتماعی و توسعه جوامع محلی می شود. جونز و کلارک (Jones & Clark, 2013) با تجزیه و تحلیل سه عنصر سرمایه اجتماعی، اعتماد اجتماعی و اعتماد به نهادها و شبکه های اجتماعی به این نتیجه رسیدند که داشتن شبکه های اجتماعی انبوه منجر به ایجاد سطوح بالاتری از آگاهی های زیست محیطی می شود و داشتن سرمایه اجتماعی قوی باعث می شود که ساکنان جوامع ساحلی سطوح بالاتری از سیاست های حفاظت از سواحل را بپذیرند. احمدی فیروزجایی و همکاران (Ahmadi Firouzjaie et al., 2007) به این نتیجه رسیدند که پذیرندگان برنامه های توسعه دارای سطوح بالاتری از سرمایه اجتماعی هستند. ادھیکری و گلدی (Adhikari & Goldey, 2010) به بررسی نقش سرمایه اجتماعی در حفظ سازمان های مبتنی بر جامعه پرداختند و به این نتیجه رسیدند که سرمایه اجتماعی می تواند تأثیر مثبتی بر فعالیت های گروهی و پایداری سازمان های مبتنی در جامعه داشته باشد. بسر و میلر (Besser & Miller, 2013) به بررسی سرمایه اجتماعی، مشاغل محلی و امکانات رفاهی در جوامع روستایی آمریکا پرداختند و نشان دادند سرمایه اجتماعی تأثیر مثبتی در تمام امکانات رفاهی جامعه روستایی دارد.

میهایلا رلوکا (Mihaela-Raluca, 2013) اظهار می کند سرمایه اجتماعی از طریق جذب سرمایه های انسانی و مالی، کاهش هزینه های معاملاتی، شناسایی فرصت های جدید بازار و استفاده از دانش و اطلاعات به حفظ سرمایه گذاری و به دست آوردن مزیت رقابتی افراد کمک می کند. نتایج تحقیق تنکابنی و همکاران (Tonkaboni et al., 2013) نشان داد که سرمایه اجتماعی یکی از شاخص های مهم برای توسعه و رشد آموزش عالی است که دارای سه مؤلفه اعتماد اجتماعی، یکپارچگی اجتماعی و مشارکت اجتماعی می باشد. آن ها بیان می کنند به منظور ارتقای سرمایه اجتماعی، عناصر آموزش عالی باید بر اساس مؤلفه های سرمایه اجتماعی و نیازهای جامعه تدوین

گردند. نظری (Nazari, 2013) بیان می‌کند که سرمایه اجتماعی نقش مهمی در توسعه واحدهای تجاری و صنعت بانکداری دارد. لیو و همکاران (Liu et al., 2013) به این نتیجه رسیدند که سطح بالای سرمایه اجتماعی در ترغیب رفتارهای حفاظت از محیط زیست مؤثر است. آگهی و کرمی (Agahi & Karami, 2011) با بررسی عوامل مؤثر بر مدیریت سرمایه اجتماعی و آثار آن بر موفقیت تعاونی‌های تولید کرمانشاه به این نتیجه رسیدند که انگیزه‌های فردی، مشارکت فعال اعضا، تمایل به همکاری در میان اعضا، ارتباط با سایر تعاونی‌ها، استفاده از تجارب دیگر تعاونی‌ها، ارائه تجربیات خود به تعاونی‌های دیگر، آگاهی از بازارهای جهانی، تعامل با جامعه و اعتماد میان اعضا از متغیرهای مؤثر بر سرمایه اجتماعی هستند.

پژوهش‌های متعدد نشان می‌دهند که شکل‌های اجتماعی، سرمایه اجتماعی را به وجود می‌آورند و دستیابی به اهدافی را امکان‌پذیر می‌نمایند که در نبود سرمایه اجتماعی غیرممکن است. اقتصاددانان سرمایه اجتماعی را نوعی سرمایه می‌دانند که در کنار دیگر سرمایه‌ها از جمله سرمایه‌های فیزیکی و انسانی از مفاهیم توضیح دهنده پدیده‌های اقتصادی است (شیروانیان و نجفی، ۱۳۹۰). سه مؤلفه اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی و مشارکت اجتماعی، که در یک رابطه تعاملی قرار گرفته و تقویت‌کننده یکدیگرند، از مؤلفه‌های اصلی سرمایه اجتماعی محسوب می‌شوند. اعتماد تسهیل‌کننده مبادلات در فضای اجتماعی است که هزینه مذاکرات و مبادلات اجتماعی را به حداقل می‌رساند و در حل مسائل مربوط به نظم اجتماعی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و عنصری پیش‌قراردادی و تقویت‌کننده حیات اجتماعی است. همچنین انسجام اجتماعی دلالت بر توافق جمعی بین اعضای یک جامعه دارد و مشارکت اجتماعی بر تحکیم قدرت توده‌های محروم دلالت دارد (نوری‌پور و نوری، ۱۳۹۱). میزان سرمایه اجتماعی اعضای تعاونی‌ها نقش مثبت و تأثیرگذاری در تصمیم‌گیری آن‌ها، اعمال مدیریت تولید به نحو مطلوب و افزایش مشارکت‌های تولیدی دارد (ازکیا و فیروزآبادی، ۱۳۸۳). در واقع، سرمایه اجتماعی، به مثابه یک پیونددهنده اجتماعی، اعضای جامعه را به هم متصل می‌کند و در عین حال همانند یک تسهیل‌گر اجتماعی، مناسبات آنان را تسریع، راحت و کم‌هزینه می‌نماید (شیروانیان و نجفی، ۱۳۹۰).

روش تحقیق

تحقیق حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش، توصیفی و از نوع تحقیقات همبستگی-توصیفی است. جامعه آماری تحقیق شامل ۶۰۰ نفر از اعضای تعاونی‌های دامداران است که زیر نظر سازمان تعاون کار و رفاه اجتماعی شهرستان کوهدشت و در پنج بخش شامل: کوهدشت مرکزی، درب‌گنبد، طرhan، کوهنانی و رومشگان فعالیت می‌کنند (N= 600). از این میان، ۲۳۴ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای و با استفاده از جدول کرجسی و مورگان (Krejcie & Morgan, 1970) به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند (n= 234). در این تحقیق، با بررسی منابع مختلف، پرسش‌نامه‌ای جهت جمع‌آوری اطلاعات تدوین شد. این پرسش‌نامه شامل پنج بخش بود: ۱. ویژگی‌های فردی و حرفه‌ای، ۲. موفقیت تعاونی‌های دامداران (۱۲ گویه)، ۳. اعتماد اجتماعی (۶ گویه)، ۴. مشارکت اجتماعی (۶ گویه) و ۵. حمایت اجتماعی (۶ گویه) که در قالب طیف لیکرت پنج قسمتی (۱: خیلی کم، ۲: کم، ۳: تا حدودی، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد) مطرح گردیدند. روایی پرسش‌نامه را جمعی از استادان گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس تأیید کردند و پایایی آن با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ برای مقیاس‌های اصلی مطالعه موفقیت تعاونی‌های دامداران ($\alpha=0/91$)، اعتماد اجتماعی ($\alpha=0/80$)، مشارکت اجتماعی ($\alpha=0/76$) و حمایت اجتماعی ($\alpha=0/81$) - مورد تأیید قرار گرفت. از ۲۳۴ پرسش‌نامه توزیع شده، ۲۲۴ مورد جهت تجزیه و تحلیل مناسب تشخیص داده شد. داده‌های جمع‌آوری شده به وسیله آمار توصیفی و استنباطی و با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS_{win21} مورد توصیف و تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج و بحث

از لحاظ جنسیت، ۸۵/۷ درصد پاسخگویان این تحقیق را مردان و ۱۴/۳ درصد را زنان تشکیل می‌دهند. یافته‌های حاصل از آمار توصیفی نشان داد میانگین سن پاسخگویان ۴۶/۷۳ سال با

انحراف معیار ۱۲/۹۴ است. اگرچه تقریباً بیشتر پاسخگویان را افراد میانسال در بر می‌گیرند ولی ۴۲/۴ درصد پاسخگویان زیر ۴۲ سال و ۱۳/۴ درصد بالای ۶۲ سال سن دارند (جدول ۱).

جدول ۱. توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس سن بر حسب سال (n= ۲۲۴)

سطوح متغیر	فراوانی	درصد معتبر	درصد تجمعی	کمینه	بیشینه
۳۲ تا ۳۳	۳۳	۱۴/۷	۱۴/۷	۲۳	۷۵
۴۲ تا ۳۲	۶۲	۲۷/۷	۴۲/۴		
۵۲ تا ۴۲	۵۵	۲۴/۶	۶۷		
۶۲ تا ۵۲	۴۴	۱۹/۶	۸۶/۶		
بیشتر از ۶۲	۳۰	۱۳/۴	۱۰۰		
میانگین = ۴۶/۷۳	انحراف معیار = ۱۲/۹۴	مد = ۳۳	میانه = ۴۵/۵		

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج آمار توصیفی همچنین نشان داد دامداری شغل اصلی ۹۴/۶ درصد پاسخگویان و شغل فرعی ۵/۴ درصد از آنان است. از میان پاسخگویان، ۶۹ نفر (۳۰/۸ درصد) در کلاس‌های آموزشی- ترویجی شرکت نموده‌اند و ۱۵۵ نفر (۶۹/۲ درصد) دیگر در این کلاس‌ها شرکت نکرده‌اند. میانگین سابقه کار کشاورزی پاسخگویان ۱۱/۵۵ سال و میانگین سطح زیرکشت آنان ۲/۸۳ هکتار است. میانگین سابقه عضویت در تعاونی پاسخگویان ۱۰/۲۸ سال با انحراف معیار ۶/۸۷ است. نتایج آمار توصیفی نشان داد ۶۳/۸ درصد از پاسخگویان دارای سابقه عضویت کمتر از ۱۰ سال و ۷/۶ درصد دارای سابقه عضویت بیشتر از ۲۰ سال هستند. میانگین تعداد دام اعضای تعاونی ۸۰ رأس با انحراف معیار ۴۴ است. همچنین مشخص شد ۷۰/۱ درصد پاسخگویان دارای تعداد دام کمتر از ۱۰۰ رأس و ۷/۶ درصد دارای تعداد دام بیشتر از ۱۵۰ رأس می‌باشند (جدول ۲).

جدول ۲. توزیع فراوانی پاسخگویان بر حسب سابقه عضویت و تعداد دام ($n=224$)

متغیر	سطوح متغیر	فراوانی	درصد معتبر	درصد تجمعی	کمینه	بیشینه
سابقه عضویت (سال)	۱ تا ۵	۷۲	۳۲/۱	۳۲/۱	۱	۲۵
	۱۰ تا ۵	۷۱	۳۱/۷	۶۳/۸		
	۱۵ تا ۱۰	۲۸	۱۲/۵	۷۶/۳		
	۲۰ تا ۱۵	۳۶	۱۶/۱	۹۲/۴		
	بیشتر از ۲۰	۱۷	۷/۶	۱۰۰		
		میانگین = ۱۰/۲۸	انحراف معیار = ۶/۸۷	مد = ۲۰	میانه = ۸	
تعداد دام (رأس)	کمتر از ۵۰	۶۳	۲۸/۱	۲۸/۱	۲	۲۰۰
	۱۰۰ تا ۵۰	۹۴	۴۲	۷۰/۱		
	۱۵۰ تا ۱۰۰	۵۰	۲۲/۳	۹۲/۴		
	بیشتر از ۱۵۰	۱۷	۷/۶	۱۰۰		
		میانگین = ۸۰	انحراف معیار = ۴۴	مد = ۱۱۰	میانه = ۷۸	

مأخذ: یافته‌های تحقیق

میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران با ۱۲ گویه مورد سنجش قرار گرفت. طبق نتایج جدول ۳، گویه‌های «عضویت آزاد و اختیاری» با ضریب تغییرات ۰/۳۱۵ و «تلاش در جهت خودکنترل و خودجوش بودن اعضای تعاونی» با ضریب تغییرات ۰/۳۵۵ در رتبه‌های بالا قرار گرفتند. همچنین گویه‌های «ارائه آموزش‌های لازم در زمینه مزایای تعاونی و تولید تعاونی به اعضا» ضریب تغییرات ۰/۴۶۲ و «جلوگیری از ضایعات و آلودگی منابع» ضریب تغییرات ۰/۴۳۹ در رتبه‌های آخر قرار گرفتند.

جدول ۳. رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به موفقیت تعاونی‌های دامداران

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۰/۳۱۵	۱/۰۱	۳/۲۰	عضویت آزاد و اختیاری
۲	۰/۳۵۵	۱/۱۰	۳/۰۹	تلاش در جهت خودکنترل و خودجوش بودن اعضای تعاونی
۳	۰/۳۷۹	۱/۱۳	۲/۹۸	رضایت از عملکرد کلی تعاونی
۴	۰/۳۸۷	۱/۰۸	۲/۷۹	انتشار به‌موقع اطلاعات مناسب و جدید
۵	۰/۴۰۱	۱/۲۰	۲/۹۹	حفاظت از منابع و استفاده بهینه از آن‌ها
۶	۰/۴۱۱	۱/۰۷	۲/۶۰	فروش و بازاریابی محصولات دامی مانند شیر
۷	۰/۴۱۴	۱/۱۴	۲/۷۵	جیره‌نویسی و مشاوره به دامداران در زمینه مسائل مدیریتی واحدهای دامی
۸	۰/۴۱۵	۱/۱۰	۲/۶۵	آموزش اعضای تعاونی در مورد مسائل مختلف دامداری
۹	۰/۴۱۹	۱/۱۹	۲/۸۴	افزایش سود در طی سال‌های گذشته
۱۰	۰/۴۲۹	۱/۰۹	۲/۵۴	حفاظت از منابع و استفاده بهینه از آن‌ها
۱۱	۰/۴۳۹	۱/۲۶	۲/۸۷	جلوگیری از ضایعات و آلودگی منابع
۱۲	۰/۴۶۲	۱/۲۳	۲/۶۶	ارائه آموزش‌های لازم در زمینه مزایای تعاونی و تولید تعاونی به اعضا
	۰/۲۷۹	۰/۷۹	۲/۸۳	کل

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* ۱: خیلی کم، ۲: کم، ۳: تاحدودی، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

به منظور ارزیابی کیفی میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت با استفاده از روش ISDM^۱ سطوح موفقیت تعاونی‌های دامداران به چهار طبقه تقسیم شد که بر اساس فرمول زیر به دست آمده است (تاجری مقدم و همکاران، ۱۳۹۱).

$A \leq \text{Mean} - \text{Sd}$: ضعیف = A

$\text{Mean} - \text{Sd} \leq B \leq \text{Mean}$: متوسط = B

$\text{Mean} \leq C \leq \text{Mean} + \text{Sd}$: خوب = C

$\text{Mean} + \text{Sd} \leq D$: عالی = D

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که در مجموع ۷۸/۶ درصد پاسخگویان میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت را در سطح متوسط و خوب ارزیابی کرده‌اند. همچنین ۲۱/۴ درصد از پاسخگویان میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران را در سطح عالی ارزیابی کرده‌اند.

جدول ۴. سطوح میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت

سطوح میزان موفقیت	فراوانی	درصد معتبر	درصد تجمعی
ضعیف	۴۲	۱۹/۱	۱۹/۱
متوسط	۷۴	۳۳/۶	۵۲/۷
خوب	۵۷	۲۵/۹	۷۸/۶
عالی	۴۷	۲۱/۴	۱۰۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

در ادامه تحقیق، متغیر اعتماد اجتماعی با شش گویه مورد سنجش قرار گرفت. «اعضای تعاونی افرادی صادق و درستکارند» با ضریب تغییرات ۰/۳۱۲ و «همه مردم افرادی قابل اعتمادند» با ضریب تغییرات ۰/۳۲۰ به ترتیب در رتبه‌های اول و دوم قرار گرفتند. همچنین گویه «اعتماد به نهادهای رسمی نظیر جهاد کشاورزی و اداره تعاون» با ضریب تغییرات ۰/۴۱۲ در رتبه آخر قرار گرفت (جدول ۵).

1. Interval of Standard Deviation from the Mean

جدول ۵. رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به اعتماد اجتماعی از دیدگاه پاسخگویان

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۰/۳۱۲	۱/۰۴	۳/۳۳	اعضای تعاونی افرادی صادق و درستکارند.
۲	۰/۳۲۰	۱/۰۵	۳/۲۸	همه مردم افرادی قابل اعتمادند.
۳	۰/۳۲۵	۱/۱۱	۳/۴۱	دوستان من همیشه روی قول و قرارشان می‌مانند.
۴	۰/۳۵۰	۱/۱۱	۳/۱۷	با سایر اعضا در مورد مسائل مربوط به تعاونی مشورت می‌کنم.
۵	۰/۳۸۸	۱/۱۵	۲/۹۶	زمانی که برای کاری به تعاونی مراجعه می‌کنم کارم را به موقع انجام می‌دهند.
۶	۰/۴۱۲	۱/۲۲	۲/۹۶	به نهادهای رسمی نظیر جهاد کشاورزی، اداره تعاون و غیره اعتماد دارم.

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* ۱: خیلی کم، ۲: کم، ۳: تاحدودی، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

متغیر مشارکت اجتماعی نیز با شش گویه ارزیابی شد. نتایج نشان داد «حضور در مراسم ازدواج و ترحیم» با ضریب تغییرات ۰/۲۸۲ در رتبه اول و «شرکت در جلسات انجمن اولیا و مربیان در مدرسه» با ضریب تغییرات ۰/۴۲۷ در رتبه آخر قرار دارند (جدول ۶).

جدول ۶. رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به مشارکت اجتماعی از دیدگاه پاسخگویان

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۰/۲۸۲	۱/۰۳	۳/۶۴	در مراسم ازدواج و ترحیم حضور پیدا می‌کنم.
۲	۰/۳۲۰	۱/۰۹	۳/۴۰	در ایجاد یا اداره کارهای هیئت‌مدارای شرکت می‌کنم.
۳	۰/۳۶۴	۱/۲۲	۳/۳۵	در فعالیت‌های برگزار شده جهاد کشاورزی مشارکت دارم.
۴	۰/۳۹۷	۱/۰۸	۲/۷۲	در جلسات مجمع عمومی برگزار شده توسط تعاونی شرکت می‌کنم.
۵	۰/۴۲۳	۱/۲۷	۳/۰۰	در سازمان‌ها و موسسات خیریه عضو هستم.
۶	۰/۴۲۷	۱/۲۷	۲/۹۷	در جلسات انجمن اولیا و مربیان در مدرسه مشارکت می‌کنم.

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* ۱: خیلی کم، ۲: کم، ۳: تاحدودی، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

متغیر حمایت اجتماعی نیز با شش گویه ارزیابی شد. همان‌طور که نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد، «احساس دوستی و صمیمیت با سایر اعضای تعاونی» با ضریب تغییرات ۰/۲۵۶ در رتبه نخست و «رضایت از خدمات ارائه شده دولت در محل سکونت» با ضریب تغییرات ۰/۳۸۰ در رتبه آخر قرار گرفت.

جدول ۷. رتبه‌بندی گویه‌های مربوط به حمایت اجتماعی از دیدگاه پاسخگویان

رتبه	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین*	گویه‌ها
۱	۰/۲۵۶	۰/۹۴	۳/۶۷	احساس دوستی و صمیمیت با اعضای تعاونی در من وجود دارد.
۲	۰/۲۹۱	۱/۰۱	۳/۴۶	تمایل دارم از منافع شخصی خود به نفع تعاونی صرف نظر کنم.
۳	۰/۳۱۲	۱/۰۶	۳/۳۹	به دیگر اعضای تعاونی پول و وسایل کار قرض می‌دهم.
۴	۰/۳۱۵	۱/۰۹	۳/۴۵	من حاضرم در صورت بروز مشکلات اقتصادی از اعضای تعاونی حمایت کنم.
۵	۰/۳۵۹	۱/۲۱	۳/۳۷	دولت به اندازه کافی از دامداران حمایت می‌کند.
۶	۰/۳۸۰	۱/۲۴	۳/۲۶	از خدمات ارائه شده دولت در محل سکونت خود راضی هستم.

مأخذ: یافته‌های تحقیق

* ۱: خیلی کم، ۲: کم، ۳: تاحدودی، ۴: زیاد، ۵: خیلی زیاد

آزمون همبستگی بین متغیرهای مستقل و موفقیت تعاونی‌های دامداران

بررسی همبستگی بین اعتماد اجتماعی و موفقیت در تعاونی‌های دامداران نشان داد بین این دو متغیر با میزان همبستگی ۰/۶۵ رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد؛ به عبارت دیگر، اعضای که اعتماد بین‌فردی، اعتماد به سایر افراد جامعه و اعتماد به نهادهای بیشتری داشته‌اند در تعاونی‌های دامداران نیز موفق‌تر بوده‌اند. طبق نتایج به دست آمده، رابطه مثبت و معنی‌داری بین مشارکت اجتماعی و موفقیت در تعاونی‌های دامداران با میزان همبستگی ۰/۶۸ در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد که نشان می‌دهد افرادی که در امور مربوط به تعاونی مشارکت کرده و همچنین در کارهای مختلف از مشورت با دیگران نیز بهره برده‌اند در تعاونی‌ها نیز موفق‌تر بوده‌اند.

بررسی ارتباط بین حمایت اجتماعی و موفقیت در تعاونی‌های دامداران نیز نشان می‌دهد بین این دو متغیر با میزان همبستگی ۰/۶۲ رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد؛ به عبارت دیگر، این افراد از حمایت‌های اقتصادی و دولتی بیشتری برخوردار بوده و مشکلات اقتصادی کمتری داشته‌اند. بنابراین می‌توان گفت که هرچه حمایت عاطفی، اقتصادی و دولتی از اعضای تعاونی‌های دامداران بیشتر باشد، تعاونی‌ها نیز موفق‌تر خواهند بود (جدول ۸).

آزمون همبستگی پیرسون نشان داد بین سن و سابقه عضویت در تعاونی‌های دامداران با موفقیت تعاونی‌های دامداران رابطه منفی و معنی‌داری به ترتیب با میزان همبستگی ۰/۵۷- و ۰/۴۹- در سطح ۰/۰۰۱ وجود دارد؛ یعنی، با افزایش سن و سابقه عضویت در تعاونی‌ها میزان موفقیت در تعاونی‌های دامداران کاهش می‌یابد. بررسی ارتباط بین تعداد دام اعضای تعاونی‌ها و موفقیت در تعاونی‌های دامداران با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون نشان داد بین این دو متغیر با میزان همبستگی ۰/۲۱- رابطه منفی و معنی‌داری در سطح ۰/۰۱ وجود دارد (جدول ۸).

جدول ۸. نتایج آزمون همبستگی پیرسون بین متغیرهای مستقل با موفقیت تعاونی‌های دامداران

متغیرها	میزان همبستگی (r)	Sig
اعتماد اجتماعی	۰/۶۵	۰/۰۰۱
مشارکت اجتماعی	۰/۶۸	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی	۰/۶۲	۰/۰۰۱
سن	-۰/۵۷	۰/۰۰۱
سابقه عضویت در تعاونی	-۰/۴۹	۰/۰۰۱
تعداد دام	-۰/۲۱	۰/۰۱

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج رگرسیون چندمتغیره

پس از بررسی همبستگی بین متغیرهای مستقل با متغیر وابسته تحقیق (موفقیت تعاونی‌های دامداران)، متغیرهایی که همبستگی داشتند (مشارکت اجتماعی، اعتماد اجتماعی، حمایت اجتماعی، سن، سابقه عضویت در تعاونی و تعداد دام) به روش گام‌به‌گام وارد معادله رگرسیون شدند (جدول ۹).

جدول ۹. نتایج تحلیل رگرسیون موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت

Sig	t	Beta	B	Adjusted R ²	R ²	R	متغیرهای مستقل
۰/۰۳۱	۲/۱۷۴	-	۱۹/۸۹۵	-	-	-	ضریب ثابت
۰/۰۰۱	۶/۶۸۲	۰/۳۶۵	۱/۱۲۸	۰/۴۶۸	۰/۴۷۱	۰/۶۸۶	مشارکت اجتماعی
۰/۰۰۱	-۴/۱۸۱	۰/۲۲۳	-۰/۴۰۵	۰/۵۹۱	۰/۵۹۱	۰/۷۷۱	سن
۰/۰۰۱	۳/۷۸۰	۰/۲۰۸	۰/۵۸۲	۰/۶۳۱	۰/۶۳۱	۰/۷۹۷	اعتماد اجتماعی
۰/۰۰۵	۲/۸۴۰	۰/۱۵۴	۰/۵۳۱	۰/۶۴۵	۰/۶۴۵	۰/۸۰۷	حمایت اجتماعی
۰/۰۳۰	-۲/۱۸۹	۰/۱۱۳	-۰/۳۸۵	۰/۶۵۱	۰/۶۵۱	۰/۸۱۲	سابقه عضویت در تعاونی

مأخذ: یافته‌های تحقیق

پنج متغیر مشارکت اجتماعی، سن، اعتماد اجتماعی، حمایت اجتماعی و سابقه عضویت در تعاونی توانستند ۶۵/۱ درصد تغییرات واریانس موفقیت تعاونی‌های دامداران را تبیین کنند. برای تعیین اهمیت نسبی متغیرهای مستقل در پیش‌بینی متغیر وابسته باید به مقدار بتا (Beta) توجه کرد. این آماره تأثیر سایر متغیرهای مستقل تحقیق در متغیر وابسته را نشان می‌دهد. بر این اساس، تأثیرگذارترین متغیر بر موفقیت تعاونی‌های دامداران، مشارکت اجتماعی است که مقدار بتای آن ۰/۳۶۵ است؛ یعنی، بر اثر یک واحد تغییر در انحراف معیار مشارکت اجتماعی ۰/۳۶۵ واحد تغییر در انحراف معیار موفقیت تعاونی‌های دامداران ایجاد می‌شود. با توجه به اطلاعات به دست آمده، فرمول زیر برای برآورد میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوهدشت ارائه می‌گردد:

$$Y = 19/895 + 1/128 (X_1) - 0/405 (X_2) + 0/582 (X_3) + 0/531 (X_4) - 0/385 (X_5)$$

که در آن، Y موفقیت تعاونی‌های دامداران، X_1 مشارکت اجتماعی، X_2 سن، X_3 اعتماد اجتماعی، X_4 حمایت اجتماعی و X_5 سابقه عضویت در تعاونی.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در این تحقیق، میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران شهرستان کوه‌دشت در سطح متوسط به بالا (خوب) ارزیابی شد. احمدپور و همکاران (۱۳۹۲) نیز در تحقیق خود نشان دادند که به‌طور کلی میزان موفقیت تعاونی‌های تولید کشاورزی استان ایلام در سطح متوسط رو به بالا بوده است. نتایج به دست آمده نشان داد بین اعتماد اجتماعی و میزان موفقیت تعاونی‌های دامداران رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این نتیجه را می‌توان چنین تفسیر نمود: کسانی که احساس دوستی و صمیمیت بیشتری با سایر اعضای تعاونی دارند و حاضرند در صورت بروز مشکلات مختلف از تعاونی و اعضای آن حمایت کنند در تعاونی‌ها نیز موفق‌ترند. بنابراین می‌توان گفت هر چه اعتماد بین فردی و اعتماد به نهادها در بین اعضای تعاونی‌های دامداران بیشتر باشد، آنان نیز موفق‌تر خواهند بود. نتیجه به دست آمده با نتایج مطالعه رنجبر (۱۳۹۱) و آگهی و کرمی (Agahi & Karami, 2012) همسویی دارد.

همچنین مشخص شد بین مشارکت اجتماعی و موفقیت تعاونی‌های دامداران رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. اهمیت دادن به نظر و خواسته‌های اعضای تعاونی و بهره‌گیری از پیشنهادها و اعضای تعاونی به شکل‌های مختلف می‌تواند در افزایش مشارکت اجتماعی اعضای تعاونی مؤثر باشد و باعث افزایش موفقیت تعاونی‌ها شود. لذا تعاونی‌ها در اجرای برنامه‌های خود می‌توانند با استفاده از مشارکت اعضای تعاونی و ایده‌های آنان زمینه را برای مشارکت اعضا فراهم کنند. این نتیجه را چنین می‌توان تفسیر نمود که این افراد دارای تعاملات اجتماعی بیشتری هستند و میزان تبادل اطلاعات آن‌ها نیز بیشتر است و لذا همکاری، اعتماد و مشارکت آن‌ها در جامعه بیشتر است. این نتیجه با نتایج مطالعه کاظمی و همکاران (۱۳۹۲) و آدهیکاری و گلدی (Adhikari & Goldey, 2010) همسویی دارد.

برپایه نتایج تحقیق، بین حمایت اجتماعی و میزان موفقیت اعضای تعاونی نیز رابطه مثبت و معنی‌داری به دست آمد. در این زمینه، حمایت بانک‌ها، مؤسسات مالی، سازمان تعاون کار و رفاه اجتماعی و سایر ارگان‌ها نظیر جهاد کشاورزی از تعاونی‌های دامداران و اعضای آن‌ها مؤثر است. همچنین می‌توان با تقویت روحیه تعاون، همدلی و مشارکت در بین اعضای تعاونی زمینه را برای موفقیت تعاونی‌ها فراهم نمود. این نتیجه با نتایج مطالعه نجاتیان (۱۳۹۰) و هارپر و کلی (Harper & Kelly, 2003) همسویی دارد. با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادهای زیر در راستای بهبود عملکرد و موفقیت تعاونی‌های دامداران ارائه می‌شود:

۱. با توجه به اینکه رابطه مثبت و معنی‌داری بین مشارکت اجتماعی و موفقیت تعاونی‌های دامداران وجود دارد پیشنهاد می‌شود تعاونی‌ها به خواسته‌ها و ایده‌های اعضای خود در تصمیم‌گیری‌ها و برنامه‌های سالانه توجه کنند و با دعوت از آنان برای شرکت در مجمع عمومی و نشست‌ها و همچنین با برگزاری جلساتی برای تبادل اطلاعات و مشورت با دیگر اعضای تعاونی، زمینه افزایش مشارکت اعضای تعاونی را فراهم کنند.
۲. با توجه به رابطه مثبت و معنی‌دار بین اعتماد اجتماعی و موفقیت در تعاونی‌های دامداران پیشنهاد می‌شود تعاونی‌ها با تلاش در جهت آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی در مورد فعالیت‌های خود، رعایت قوانین و مقررات، برقراری ارتباط دوسویه با اعضای تعاونی، بازاریابی محصولات دامی و تهیه نهاده‌های مورد نیاز اعضای تعاونی زمینه را برای افزایش اعتماد اعضای تعاونی نسبت به عملکرد و فعالیت‌های تعاونی مهیا سازند و از این طریق امکان ارتقای اعتماد اجتماعی اعضای تعاونی را فراهم کنند.
۳. هرگاه اعضای تعاونی از احساس مسئولیت اعضای هیئت مدیره نسبت به خویش اطمینان حاصل کنند تلقی مثبتی نسبت به تعاونی‌ها پیدا می‌کنند. با وجود چنین رابطه‌ای، اعتماد و اطمینان اعضای تعاونی به هیئت مدیره و فعالیت‌های تعاونی بیشتر می‌شود.

۴. با توجه به نتایج رتبه‌بندی گویه‌ها پیشنهاد می‌شود مسائلی چون رعایت عضویت آزاد و اختیاری، تلاش در جهت خودکنترل و خودجوش بودن اعضای تعاونی، انتشار به‌موقع اطلاعات مناسب در زمینه دامپروری و فروش و بازاریابی محصولات دامی مورد توجه قرار گیرد.

منابع

۱. احمدپور، ا.، مختاری، و. و پوسعید، ع. ر. (۱۳۹۲). سنجش میزان موفقیت تعاونی‌های تولید کشاورزی استان ایلام. *فصلنامه تعاون و کشاورزی*، ۲(۸): ۲۷-۴۴.
۲. ازکیا، م. و فیروزآبادی، ا. (۱۳۸۳). سرمایه اجتماعی و نقش آن در تشکل‌های تولیدی (مطالعه موردی: حوزه آبخیز کرخه). *مجله جامعه‌شناسی ایران*، ۵(۴)، ۵۷-۷۳.
۳. تاجری مقدم، م.، پزشکی‌راد، غ.، ر. و شعبانعلی فمی، ح. (۱۳۹۱). بررسی نگرش کشاورزان استان خراسان رضوی نسبت به استفاده از تلفن همراه در فعالیت‌های ترویجی. *مجله پژوهش‌های ترویج و آموزش کشاورزی*، ۵(۴)، ۵۹-۶۸.
۴. حیدری‌ساریان، و. (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های تولید روستایی (مطالعه موردی: شهرستان پارس‌آباد). *فصلنامه نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی*، ۴(۲)، ۱۵۱-۱۶۵.
۵. رنجبر، ا.، کلانتری، خ. و اسدی، ع. (۱۳۹۱). سنجش سرمایه اجتماعی در بین اعضای تعاونی‌های تولید کشاورزی استان مرکزی. *فصلنامه تعاون و کشاورزی*، ۱(۴)، ۱-۱۸.
۶. شیروانیان، ع. و نجفی، ب. (۱۳۹۰). بررسی نقش سرمایه اجتماعی بر رفاه و کاهش فقر روستایی (مطالعه موردی: محدوده شبکه آبیاری و زهکشی درود زن). *مجله اقتصاد کشاورزی*، ۵(۳)، ۲۵-۵۳.
۷. کاظمی، ف.، خسروی‌پور، ب.، غنیان، م.، برادران، م. و فروزانی، م. (۱۳۹۲). تبیین وضعیت سرمایه اجتماعی در تعاونی‌های دامداران شرق استان خوزستان. *فصلنامه تعاون و کشاورزی*، ۲(۷)، ۱۰۱-۱۲۲.

۸. مجردی، غ. ر.، شاهقلیان، ز. و یعقوبی، ج. (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های دامپروری در شهرستان خداآبند. فصلنامه تعاون و کشاورزی، ۲(۵)، ۱۰۳-۱۲۴.
۹. نجاتیان، ش. (۱۳۹۰). سنجش سرمایه اجتماعی در تعاونی‌های کشاورزی شهرستان زنجان و شناسایی عوامل مؤثر بر شکل‌گیری آن. پایان‌نامه کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان.
۱۰. نوری‌پور، م. و نوری، م. (۱۳۹۱). تحلیل نقش سرمایه اجتماعی در مشارکت آب‌بران شبکه آبیاری و زهکشی: مورد دشت لیستر. مجله علوم ترویج و آموزش کشاورزی ایران، ۸(۱)، ۵۳-۷۱.

11. Adhikari, K. P., & Goldey, P. (2010). Social capital and its “downside”: The impact on sustainability of induced community-based organizations in Nepal. *World Development*, 38(2), 184-194.
12. Agahi, H., & Karami, Sh. (2012). A study of factors effecting social capital management and its impact on success of production cooperatives. *Annals of Biological Research*, 3(8), 4179-4188.
13. Ahmadi Firouzjaie, A., Sadighi, H., & Mohammadi, M. A. (2007). The influence of social capital on adoption of rural development programs by farmers in the Caspian sea region of Iran. *American Journal of Agricultural and Biological Sciences*, 2(1), 15-22.
14. Attanasi, G., Casoria, F., Centorrino, S., & Urso, G. (2013). Cultural investment, local development and instantaneous social capital: A case study of a gathering festival in the South of Italy. *The Journal of Socio-Economics*, 47, 228-247.

15. Besser, T. L., & Miller, N. J. (2013). Social capital, local businesses, and amenities in US rural prairie communities. *Journal of Rural Studies*, 32, 186-195.
16. Chen, H., Wang, J., & Huang, J. (2013). Policy support, social capital, and farmers' adaptation to drought in China. *Global Environmental Change*, 1216, 1-10.
17. Harper, R., & Kelly, M. (2003). Measuring social capital in the United Kingdom. Office for National Statistics. Retrieved December 2003 from [http://www. Statistics.gov.uk/social-capital](http://www.Statistics.gov.uk/social-capital).
18. Jones, N., & Clark, J. R. A. (2013). Social capital and climate change mitigation in coastal areas: A review of current debates and identification of future research directions. *Ocean & Coastal Management*, 80, 12-19.
19. Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
20. Liu, J., Qu, H., Huang, D., Chen, G., Yue, X., Zhao, X., & Liang, Z. (2013). The role of social capital in encouraging residents' proenvironmental behaviors in community based ecotourism. *Tourism Management*, 41, 190-201.
21. Micheline, J. J. (2013). Small farmers and social capital in development projects: Lessons from failures in Argentina's rural periphery. *Journal of Rural Studies*, 30, 99-109.
22. Mihaela-Raluca, B. (2013). Social capital framework and its influence on the entrepreneurial activity. *Annals of Faculty of Economics*, 1(1), 581-589.

23. Nazari, M. (2013). A study on social capital in banking industry: A case study of Ghavamin Bank. *Management Science Letters*, 3(4), 1187- 1190.
24. Rijin, F.V., Bulte, E., & Adekunle, A. (2012). Social capital and agricultural innovation in Sub-Saharan Africa. *Agricultural Systems*, 108, 112-122. Retrieved from [http://www.elsevier.com/ locate/agsy](http://www.elsevier.com/locate/agsy).
25. Tonkaboni, F., Yousefy, A., & Keshtiaray, N. (2013). Description and recognition the concept of social capital in higher education system. *International Education Studies*, 6(9), 186- 195.

**The Effect of Social Capital on the Success of the Dairy
Farmer's Cooperative in Kouhdasht Township**
F. Azizpourfard¹, S. Ghobadi Aliabadi², M. Chizari^{3}*

Received: 23/04/2014

Accepted: 04/10/2014

Abstract

The main purpose of this study was to investigate the effect of social capital toward the success of dairy farmer's cooperative in Kouhdasht Township. The population included 600 members of the dairy farmer's cooperative in Kouhdasht Township, Table of Krejcie and Morgan was used to determine sample size cluster sampling method was conducted to select samples 234. The research instrument implemented was a survey questionnaire that its validity was confirmed by a panel of faculty members at Tarbiat Modarres University, department of agricultural extension and education and its reliability was confirmed through a pilot-test. The results showed that there was both a negative and a significant relationship between the successes in dairy farmer's cooperative with age and the membership in cooperatives. On the other hand, there were positive and significant relationship between social trust, social participation and social support and the successfulness of dairy farmer's cooperative. Results of the multiple regression showed that the five variables of social participation, age, social trust, social support and membership experience were explaining 65 percent of the success in dairy farmer's cooperative of Kouhdasht Township.

Keywords: Dairy Farmer's Cooperatives, Social Capital, Success of Cooperatives, Kouhdasht Township

1. Former Master Student, Department of Agricultural Extension and Education, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

2. Former Master Student, Department of Agricultural Extension and Education, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

3. Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran

*Corresponding Author

E-mail: mchizari@modares.ac.ir